

ROZSUDEK NEJVYŠŠÍHO SPRÁVNÍHO SOUDU ZE DNE 31. 8. 2009, Č. J. 8 As 7/2008 – 116

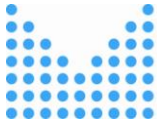
Nejvyšší správní soud (NSS) rozhodl dne 31. 8. 2009 o kasační stížnosti občanského sdružení Mladí národní demokraté. Magistrát hl. m. Prahy zakázal konání shromáždění z důvodu směřování účelu shromáždění k výzvě k rozněcování nenávisti a nesnášenlivosti občanů pro jejich národnost, původ a náboženské vyznání. Toto rozhodnutí následně potvrdil i Městský soud v Praze. NSS však konstatoval, že Magistrát neměl dostatečné důkazy, které by vedly k závěru, že účel shromáždění je jiný než fiktivní.

NSS se v rozsudku vyjádřil k celé řadě otázek, s nimiž se může správní orgán v souvislosti se shromažďovacím právem setkat, zde uvádíme ty nejdůležitější. Plné znění rozsudku lze nalézt na www.nssoud.cz.

NSS POTVRDIL MOŽNOST POSUZOVAT SKUTEČNÝ ÚČEL SHROMÁŽDĚNÍ

NSS se podrobně zabýval výkladem ustanovení § 10 odst. 1 shromažďovacího zákona, v souladu s nímž úřad shromáždění zakáže, směřuje-li oznámený účel shromáždění k protidemokratickým výzvám. NSS konstatoval, že zákonodárce vycházel ze standardní situace, kdy se oznámený účel shoduje s účelem skutečným. Soud rovněž uvedl, že ochrana základních lidských práv a svobod nemá vést k možnosti vyvíjet činnost směřující k popření dalších z těchto práv a svobod.

[36] *Přípustnost zákazu shromáždění podle § 10 odst. 1 shromažďovacího zákona se odvíjí od směřování účelu shromáždění k výzvě k přímému či nepřímému ohrožení relativně konkrétně vymezených práv (např. osobní, politická nebo jiná práva) relativně konkrétně vymezených osob, resp. sociálních skupin [např. občané určité národnosti, pohlaví, rasy, původu ad. podle písm. a) citovaného ustanovení]. **Zákonodárce zjevně zamýšlel umožnit správnímu orgánu zákaz shromáždění, pokud by jeho účel vedl k tomuto předvídanému následku.** V souladu s principem racionálního zákonodárce přitom lze mít za to, že právní úprava vychází z předpokladu standardního stavu. Tím je situace, kdy se oznámený účel shoduje s účelem skutečným. Nelze nalézt rozumný důvod, proč by měl v případě rozdílného oznámeného a skutečného účelu shromáždění vést k zákazu shromáždění pouze rozpor mezi oznámeným účelem a právy chráněnými v § 10 odst. 1 shromažďovacího zákona, nikoliv však rozpor mezi skutečným účelem shromáždění a těmito právy. **Je-li oznámený účel fingovaný, neohrožuje práva a právem chráněné zájmy, jejichž ochrana legitimizuje zákaz shromáždění - právě proto, že není skutečný. V takovém případě může tyto zájmy ohrozit jen skutečný, reálně existující účel, za kterým je shromáždění svoláno.***

K DŮKAZŮM PRO ZÁKAZ SHROMÁŽDĚNÍ

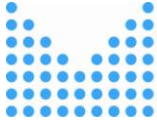
Pokud správní orgán dojde k závěru, že byly naplněny zákonem stanovené podmínky pro zákaz shromáždění, je nutné, aby svoje rozhodnutí důkladně odůvodnil. K tomu NSS uvedl, že **nepřímé důkazy musí vždy tvořit logickou, uzavřenou a ničím nenarušenou soustavu důkazů, které na sebe navazují a vzájemně se doplňují, nejsou vyvráceny jinými důkazy svědčícími o opaku, a jsou v takovém vztahu k dokazované skutečnosti, že z nich je možno dovodit právě jen jediný závěr.** Správní orgán se nemusí omezovat na prokázání skutečného účelu pouze z charakteristiky svolavatele, specifického místa a času shromáždění. Skutečný účel lze prokázat jakýmkoliv důkazy, které byly získány v souladu se zákonem a které jsou s to tento účel prokázat. Závěr o skutečném účelu shromáždění se musí opírat o důkazy nenechávající pochyb o tomto účelu

CO TEDY ROZSUDEK V PRAXI ZNAMENÁ?

NSS potvrdil, že úřad se může zabývat nejen účelem shromážděním, který je uvedený v oznámení, ale i kontextem shromáždění, tedy jeho **skutečným účelem**. Pokud však z důvodů závadného účelu, který je dovozován z osoby svolavatele, pozvánek na webu, prezentováním akce, dnem konání, místem konání a dalších relevantních okolností, je shromáždění zakázáno, nese správní orgán důkazní břemeno. **Důkazy musí být natolik přesvědčivé,** že nenechávají prostor pro jakékoliv pochyby, musí tedy tvořit ucelený logický řetězec.

Je stále potřeba mít na mysli, že shromažďovací právo je základním lidským právem a preventivní zákaz je vždy krajním řešením. Vždy je potřeba vážít, zda argumenty pro zákaz jsou natolik závažné, že zásah do shromažďovacího práva bude legitimní. Nedostatečně a nesprávně odůvodněné zákazy shromáždění jsou následně krajskými soudy oprávněně zrušovány. **Pokud správní orgán nemá pro zákaz shromáždění před jeho konáním dostatek důkazů, je vhodnější shromáždění nezakazovat a připravit se na případné rozpuštění shromáždění na místě.**

Důrazně doporučujeme úředníkům obcí, aby se před samotným zákazem shromáždění v případě podezření, že jde o „extremistické“ shromáždění, zkontaktovali s Policií České republiky, nejlépe s místně příslušnou Službou kriminální policie a vyšetřování, kde působí kvalitní odborníci na extremismus a jsou schopni správnímu orgánu podat podstatné informace.

MINISTERSTVO VNITRA
ČESKÉ REPUBLIKY

